Ч. 144. Чернівцї, пятниця дня 3. (16.) грудня 1904 р. Рочник XX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Розвій руского шкільництва на Буковинї від 1895—1904 р.

З кінцем с. р. минає десять лїт, від коли за неусипним старанем наших руских послів д-ра Стоцкого і Пігуляка а відтак Николая Василька настала для руского шкільництва на Буковинї нова доба. Ся для культурного розвою кождого народу преважна справа зробила за той короткий час в порівнаню з минувшостию такий великий поступ, що з кінцем першого єї десятилїтя не від річи буде представити той добуток перед очи загалу, тим більше, що сей розвій тому, що відбував ся постепенне перед нашими очима, стане аж тодї замітний, коли прирівнаємо єго до первісного стану. Представимо проте, яке було перед десяти роками руске шкільництво на Буковинї а яке воно нинї, тодї стане кождому ясно, що ми на сїм важнім поли за так короткий час зробили великий крок вперед. Прирівнавши вельми сумний стан нашого шкільництва з перед 10 років із теперішним, мусить кождий признати, що наші посли і ті Русини, що займають ся рускою шкільною справою на Буковинї, не тільки сповнили свій обовязок, як слїд щирим робітникам на полї народної культури, але що добуток їхньої працї такий, якого годї було сподївати ся, зваживши короткий час і всїлякі перепони, які треба було поборювати...

Змалюємо вперед кількома рисами чорну картину нашого шкільництва з перед десяти років. Почнемо з гори.

На унїверзитетї виднїє одна ясна стать проф. д-ра Стоцкого, що викладає перед невеличким гуртком знїмченої рускої молодїжи, в якій єго палкі слова рідної мови розтоплювали грубий лїд індеферентизму до своєї питомої правди і науки. Ту саму тяжку роботу роблять перші правдиві учителї рускої мови в нїмецкій ґімназиї і в нїмецкій семинариї Черновецкій. А докола сеї невтомимої, мозольної, майже безвиглядної працї лунає у всїм чужа мова, що заглушує в рускій молодїжи навіть те чуте для свого рідного, яке виссала з груди неньчиної. А з другого боку кацапска кириня панує навіть офіцияльно в книжках шкільних, де під покришкою московскої „етимології“ скривала ся національна отрута: мертвецке язичіє, заразок кацапства і всякого иньшого ренеґатства, що й так нечисленні ряди рускої молодїжи провадили з мінїмальними винятками в ріжні табори ворогів-яничарів...

Шкільні начальства складали ся майже з самих завзятих ворогів наших, Русинів в них не було, хиба що яка одиниця попала ся туди иньшим титулом на те, щоб мовчки прислухувати ся, як радять і рішають про і проти Русинів без них... До девятьдесятих років минувшого віку не було нї в краєвій, анї в повітових радах шкільних і одного однїського Русина, що був би хоч озвав ся про великі наші кривди, а голос наших послів Пігуляка а відтак д-ра Стоцкого в соймі був єдиним голосом протесту руского народу на Буковинї проти крайного занедбаня руского шкільництва в краю. А що їх протест був в повнї узасаднений, про те хочемо подати крім того, що сказали вже про середні школи, ще кілька даних про шкільництво народне, від якого наші народні заступники зовсїм слушно почали свою реформаторску роботу.

Ото 1894 року було всего 319 шкіл народних; з них було 210 одноклясових, 63 двоклясових, 18 триклясових, 39 чотироклясових, 1 пятиклясова, а 7 шестиклясових.

Руских народних шкіл було всего 120, з них три чверти, бо 91 одноклясових, всего 24 двоклясових, а лише 2 триклясові і 3 чотироклясові. Всї отсї рускі школи мали всего на всего 157 кляс і стілько-ж учительских сил, вихованих на язичію і під кормигою недбалого кацапа.

Руских дїтий, обовязаних ходити до школи, списано кругло 36.000, з них записано до школи ледво 40 проц., а кілько з того ходило про те й не питати; кілько клясифіковано, а кілько вміло хочби механїчно читати й писати, не то вже рахувати чи там чого иньшого, про се страшно й згадати.

Шкільні учебники, о скілько взагалї були, почавши від букваря і аж до читанки для 8. кляси ґімназияльної, все те було саме мертвецке язичіє, що могло хиба з'огидити книжку й науку, руску мову й саму національність.

А про догляд над усїм шкільництвом з того часу вистарчить згадати ще всїм відомі імена давнїйших інспекторів шкільних, щоб мати понятє о тім, що дїяло ся тодї по руских школах, котрі дїйстно були тільки на папері. Чи-ж можна дивувати ся, що наш простий нарід не міг сприяти такій школї, що не зовсїм позбув ся того упередженя ще й нинї, коли десятками лїт не бачив нїякої користи з тої школи, котру удержував своїм потом-грошем? Чи-ж не було чого нарікати нашим заступникам народним на занедбанє руского шкільництва, не жадати направи лиха, яке не то в порівнаню з культурними краями, але навіть супроти нїмецкого і волоского шкільництва таки в нашім краю практиковано гірш як по мачошиному?

І невсипущим заходам наших провідників вдало ся на остаток вибороти гірким трудом вперед, що проф. Єрофтея Пігуляка іменовано членом краєвої ради шкільної, а відтак, що інспекцию всїх руских шкіл в краю повірено Омелянови Поповичови, що обняв новий уряд 1. сїчня 1895 р. Від тодї настановлено трох Русинів повітовими інспекторами шкільними а то Ілярія Стратичука в Кіцмани, Григорія Никоровича в Вижници а Николу Спинула в Вашківцях. До краєвої ради шкільної увійшов пізнїйше на місце проф. Пігуляка, що боров ся завзято за добро руского шкільництва, славний заступник інтересів руского народу, проф. др. Стоцкий, відтак засїв в радї другий Русин з рамени консисториї, а то спершу бл. п. проф. о. Исидор Воробкевич а опісля совітник о. Олександер Манастирский а до того як представитель кат. віроісповіданя крилошанин о. Келестин Костецкий а на остаток с. р. з виділу краєвого проф. Єрофтей Пігуляк. І в

Володимир Винниченко.

Контрасти.

(Нарис.)

(Дальше).

— А що то робили ті люде он там біля вогню... без сорочок? — питає Гликерія показуючи головою на дим, що стелить ся понад ровом і пливе вузькою хмарою між деревами. Чоловічок теж дивить ся туди і спершу не розуміє, але потім раптом засоромлюєть ся й, нїяково всьміхаючись, каже:

— Та то, знаєте, так... ходять коло себе трохи...

— Як то „ходять коло себе“?

— Та так, чепурять ся... Звинїть на слові, в дорозї завелась нужа... ну й той...

— Що?? — зі страхом скрикує Гликерія.

— Нужа, нужа... Ну, й той печуть... Вона вогню не любить, зараз падає. Так, як держиш сорочку над вогнем, а вона й падає... Мити нема коли, та й нема чого, де була яка перемінна сороччина, на хлїб перевели...

Чоловічок добродушно й трохи сумно посьміхаєть ся й дивить ся на Гликерію, а їй виразно вже уявляєть ся, як стоять оттакі ж запорошені люде і держать над вогнем брудні-брудні сорочки... Вогонь лиже і смаже сорочку, а огидливі паразіти повзуть так лихо, вяло і падають з тріском в вогонь. Брр!

— О, Боже! — повертаєть ся вона до Івана, оглядливо поводячи плечима й почуваючи, як їй аж за глотку щось давить від сеї уяви. Іван не відповідає їй, — лице йому якесь напружене, скривлене і очі дивлять ся пильно-пильно на робітників. З екіпажів чуєть ся: „що?... що?... на що“? і потім: „о, Боже!... Та не може бути“!

Гликерія злазить з брички й на щось підходить ближче до заробітчан. Злазють також Іван, Катя, Гусляр, Женя та інчі й також підходять до них.

— Чогож ви так... Хиба роботи не має? — говорить Гликерія.

— Хм... роботи... — посьміхаєть ся чоловічок і починає оповідати, як вони два тижнї вже блукають від економії до економії, з міста в місто, й нїгде не можуть знайти тієї роботи.

— Лїто, Господь його сьвятий зна, випало неврожайне. Хлїба висохли, згоріли, скрізь вправляють ся своїми руками. Що було грошенят з дому, зїли, а тепер хоч живим до Бога лїз. Думалось, хоч погорюєм лїто, та все таки принесем до дому якусь копійку, чи за землю заплатити, чи себе прохарчувати. А тепер оттаке. Хоч сядь та плач, хоч стоячи реви...

Чоловічок оповідає, а дві купи людей стоять і дивлять ся одна на одну, але дивлять ся не так, як незнайомі між собою люди, а так, як дивлять ся звичайно в музеї на вощані фіґури, тільки одна ґрупа дивить ся з виразом якогось жалю, огидливости, страху, а друга — заздрости, похмурої туги й нїяковости.

— Ось зрана й макового зерна у роті не було, — посьміхаєть ся чоловічок, винувато якось дивлячись на Гликерію й Івана: — люде вкрай поприставали. Доросле то ще так-сяк телїпаєть ся, а молоде зовсїм припало до землї. Як не найдемо ще тут роботи, то вже й Господь сьвятий зна, що його думати далї...

Гликерія дивить ся на якогось хлопця рік 14, помічає, що він дуже схожий на її брата, Василька, — також худе личко з довгим підборіддям і тонким носом, такіж очі смирні і добрі, — і їй стає вмент жалько-жалько сих людей. Їй ввижаєть ся, як вони лежать оттакимиж купами десь на базарях, чекаючи наймачів, як ганяє їх з місця на місце полїция, а вони несьміло, покірливо гуртом поступають ся їй. Потім, не дочекавшись в одному містї, їдуть у друге. Їдуть степом: степ довгий, безкраїй; зеленїють чужі хлїба, мріють могили на обрії. А сонце пече — нї вітру, нї хмари; порох з битого шляху димом лїзе в очи, в вуха, в ніс, у рот. Хочеть ся пити, а води не має, або така тепла в баклажках, що аж гидко у рот взяти. Ноги щемлять, тїло мляве, у грудях страх за будуче і пекуче бажання їсти, їсти!

Вона озираєть ся до екіпажів і зустріваєть ся з поглядом Івана.

— Отсе контраст! — говорить Іван, поширеними й смутними очима показуючи на одну й другу ґрупу. — Се справжнїй контраст.

Але Гликерія навіть не дочуває добре, що він каже; їй жаль, страшенно жаль заробітчан. Вона нїчого не відповідає йому, а найшовши очима Семенову бричку, гукає:

— Семен!... Семен!... Їдь сюди!

Семен поверта конї, гецає на борознї і хутко підїзджа до неї.

— Там зісталось що небудь?... Хлїб, мясо?... — питає вона.

— Зісталось.

— Виймай сюди все!... Треба людям цїм дать...

Зачувши „хлїб, мясо“, Полтавцї як електричною течією проймають ся. Вони жадно переводять очі на Семена й починають зорити за ним. Зобачивши, що він злїз з брички й почав щось виймати з неї, вони починають посуватись вперед, поминати панів і наближатись до брички. Гликерії видно, що й чоловічкові страшенно хочеть ся побігти туди, але він з делїкатности стоїть перед нею без бриля, щось говорить і тільки іноді погляда на Семена пильним оком.

А Гликерії аж досадно дивитись, як Семен, з своїм звичайним флегматично-спокійним виглядом і з „ароматною“ в куточку рота, помалу вийма французскі булки, якісь коробки і, морщачись від диму з „ароматної“, що лїзе йому прямо в око, не хапаючись кладе до долу.

Помітивши щось надзвичайне біля брички, й останні заробітчане підходять ближче, й навіть коло вогню нїкого не зістаєть ся, — валяють ся тільки свитки, клунки, коси, граблї й таке інче.

(Далї буде).

повітових шкільних радах засїдають уже Русини, котрим доля руского шкільництва лежить на серци, ба Русини мають у Вижницкій, Вашківскій і Кіцманьскій радї шкільній навіть більшість.

Не диво проте, що руска справа шкільна пішла скорим і великим кроком вперед. Згадаємо тільки, що за той час засновано на унїверзитетї першу руску катедру теольоґічну, отворено при II. ґімназиї в Чернівцях вже хоч в части рускі кляси, а в Кіцмани таку-ж самостійну ґімназию, що в реальній школї руска мова стала обовязковим предметом, та що при II. ґімназиї і при учительских семинариях є осібні курси рускої мови а в приготовляючім курсї уч. семинариї викладають вже деякі предмети в рускій мові. У всїх середних школах вчать на підставі рускої правописи і добрих руских книжок учителї, що крім одної однїської ще виїмки в реальній школї щиро віддані своїй задачі.

Ще виднїйший поступ на поли народного шкільництва, що під докладним доглядом і за ревним старанєм своїх людий стоїть нинї ось як:

На 392 шкіл народних є 174 чисто руских, з них 41 одноклясових, 45 двоклясових, 30 триклясових, 33 чотироклясових, 16 пятиклясових а 9 шестиклясових. Сї рускі школи мають кругло 500 кляс і стілько-ж учительских сил, образованих на народній рускій мові і вихованих в патріотичнім дусї.

Отже за 10 лїт прибуло 54 руских шкіл а зверх 340 руских кляс.

Всї колишні школи розширено, число одноклясівок зменьшило ся помимо нових шкіл в маленьких громадах о 50, за те прибуло 45 дво- 30 три- 33 чотиро- 16 пяти- і 9 шести-клясових шкіл руских.

Число мішаних шкіл, в яких руска мова була тільки на папери, спало з 21 на 8, де руска мова викладова має рівні з другою права, а надто навіть в Черновецких школах є вже 12 руских кляс поки-що низших.

Руских дїтий обовязаних до школи є поверх 40.000, з того було м. р. записаних зверх 30.000, з котрих клясифіковано понад 90% а з того 95% з добрим успіхом, бо руске учительство працює зі всїх сил, до чого загріває єго патріотичний обовязок і сьвідомість, що тільки ревна праця дізнає признаня і винагороди. Крім поліпшеня материяльної долї, за котрою перш усїх обставали рускі посли, руске учительство зазнавало завсїгди щирої опіки з боку покликаних до того Русинів. За послїдних десять лїт іменовано при руских школах сто надучителїв а, коли заглянути до статусу, то видно, що з дуже нечисленними винятками які є все і всюди, поступовано при тім після старшини.

Загал руского учительства працює однак і поза школою як перший чинник культурний в краю, славний ізза того далеко поза межами краю, на єго голос зважають шкільні начальства і весь край. А в сїм заслуга не мала тих, котрим повірено руску справу шкільну, котрі згуртували й зорґанїзували руске учительство давно, нїм про се хто другий думав.

Рускі школи мають нинї головно заходом інсп. Поповича всї потрібні книжки і иньші наукові прибори, що сьміло можуть рівнати ся з иньшими культурними народами. А що за тих десять лїт зроблено для внутрішної орґанїзациї народного шкільництва на Буковинї, про те сьвідчить велика сила дотичних розпорядків, що вийшли в дусї самого учительства головно зпід пера інспектора руских шкіл.

Буковиньскі Русини можуть проте з вдоволенєм поглянути на поступ свого шкільництва за перше десятилїтє нової доби як на підвалину культурного розвою руского народу на Буковинї.

До збирачів етноґрафічних матеріялів.

Дуже часто звертають ся до нас ріжні люди, особливо молоді, з запитом, як і що належить записувати від народа, аби опісля воно могло бути надруковане. Не маючи спромоги відповідати всїм із окрема, ми подаємо тут короткі вказівки, а коли-б хто хотїв заняти ся виключно одним віддїлом записів, просимо звернути ся до нас по подрібні інформациї, яких ми удїлимо радо чи приватно, чи друком.

Перш усього, як належить записувати? Кождий запис мусить бути виразний, читкий, написаний лише на однїй сторонї паперу. Довші оповіданя найлїпше списувати на чвертках звичайного паперу, меньші на вісїмках; приповідки, загадки, віруваня, лїки записувати на маленьких карточках, але все окремо; на однїй карточцї не можна писати дві приповідки або загадки; карточки по записї звязати шнурочками, аби не порозсипали ся. При довших оповіданях належить під кождим із окрема подати місце запису (село), імя оповідача і записувача; під такими короткими як приповідки вистане подати місце, а лише раз на однїй картцї написати своє імя і тої особи, що говорила. Призбирані матеріяли найлїпше пересилати як рекомендовану перепаску або як пачку; листами коштує пересилка далеко більше. Довші оповіданя належить записувати дословно від оповідача під диктат, тому й треба його вперед навчити диктувати. Не можна від себе нїчого додавати до запису, анї викидати з нього. Правопись записів має бути шкільна, але місцеві прикмети говору мають бути задержані. Коли говорять де: шепка, жеба, сїль, ходит, робет, водов, юж, цимра і т. и., то не можна тих форм справляти на: шапка, жаба, сіль, ходить, роблять, водою, вже, кімната — але лишити все без зміни. Віруваня і лїки можна передавати й своїми словами, але се належить виразно зазначити.

В найблизшій будучности будуть друкувати ся такі матеріяли — тому й їх головно треба записати:

I. З пісень: а) Колядки (народнї, не церковні коляди) і щедрівки. б) Козачки (шумки, чабарашки), коротенькі піснї до танцю, яких взірцем може послужити отся:

Ой продала баба вівцї
Тай купила бинду дївцї.
Бинда ясна, дївка красна,
Нема зубів, лише ясна.

Можна буде записувати й коломийки, але хто їх схоче записувати, мусить собі перше набути той том „Етноґрафічного збірника“, в якім вони тепер друкують ся (вийдуть десь у лютім, щоб надрукованих уже не записував другий раз. в) Гагілки (найлїпше списати всї, що істнують в якімсь селї). г) При нагодї Різдва добре посписувати тексти і подати описи і малюнки вертепа, кози, геродів, уланів і иньших останків різдвяних народнїх ігор, не вважаючи на те, чи їх текст чисто руский, чи мішаний з польским або й зовсїм польский, коли лише їх представляють рускі колядники рускій публицї.

II. Проза. а) найбільшу увагу просимо звернути тут на демонольґічні матеріяли: оповіданя про чортів, ріжних страхів, хованцїв (домовиків), блуд, смерть і персонїфікорані хороби, мерцїв, покутників (душі на покутї), висїльників і топельників, упирів, вовкулаків, відьом і чарівниць та знахарів і чарівників, хмарників (градобурів), інклюзників, закопані скарби. Для лїпшої орієнтациї найлїпше справити собі „Етноґр. Збірник“ т. XV., де вже такі матеріяли надруковані (кошт. 4 кор.).

б) Особливу увагу належить звернути теж на місцеві перекази (про гори, ріки, могили, скали, части села, луки, гаї, лїси, урочища і ин.), яких є багато в кождім селї, а яких до тепер у нас майже не записувано.

в) Так само важні оповіданя про історичні особи і подїї (не вигадані), хоч би й дрібні, прим. про духовних, учителїв (давнїйших), далї про панів, урядників, послів, мінїстрів, князїв і ин. (в нас є багато оповідань про цїсаря Йосифа і Марію Тересу, про архикн. Рудольфа) про чумаків, опришків (Добуш), голод, холеру (і иньші пошести), неврожаї, бунти („лїси і пасовиска“), страйки і иньші такі подїї.

г) Зьвірячний епос (де виступають зьвірі як герої) і байки (оповіданя з моральною тенденцією).

д) Приповідки (пословицї) і загадки. Для орієнтациї, як записувати приповідки, належить собі добути „Етн. Збірн.“ т. X. (кошт. 3 кор.). Друкуєть ся і за два три місяцї вийде й другий том приповідок.

е) Віруваня (забобони) і народні лїки (народня медицина). Для орієнтациї, як треба записувати віруваня, належить справити собі „Етн. Збір.“ т. V. (кошт. 4 кор.). Народньої медицини в нас не друковано ще, а хто хотїв би нею заняти ся спеціяльно, тому поручаємо познайомити ся вперед із книжкою д-ра Ю. Талька Гринцевича „Zarysy lecznictwa ludowego na Rusi południowej“, яку можна у Львові позичити в кождій бібліотецї, або дістати в кождій антикварнї по невисокій цїнї (4—6 кор.). При записуваню народ. медицини треба описувати всьо дуже докладно і такі загальні записи, як: „На біль голови прикладають бараболї“ — нїчого не варті, бо анї не знати, в котре місце голови її прикладають, анї в якім видї: чи сиру, чи варену, чи краяну, чи терту і т. д.

ж) Можна також записувати анекдоти, казки, новелї, леґенди, але для того належить собі справити відповідні томи „Етноґр. Збірника“, щоби не записувати другий раз того самого. (Анекдоти — Етн. Зб. VI., цїна 4 кор.; казки — Етн. Зб. VII., цїна 2 кор. (також III.—IV., XV. т.); новелї — Етн. Зб. VIII., цїна 2 кор.: леґенди — Етн. Зб. XII, цїна 6 корон).

Ми подаємо тут лише загально доступні і не дорогі книжки, бо фолькльорна лїтература незвичайно широка. Кождому одначе, що схотїв би заняти ся яким спеціяльним предметом або студією над якою фолькльорною темою, послужимо радо докладнїйшими вказівками.

На кінцї зазначимо, що кождий співробітник дістає безплатно ті томи „Етн. Збірника“, в яких друковані його матеріяли. Коли-б записаних матеріялів було більше число, тодї може записувач дідістати безплатно й иньші томи „Етн. Збірника“, а навіть иньші етноґрафічні виданя Товариства. Всї записки належить пересилати під адресою: Наук. Тов. ім. Шевченка. Львів, ул. Чарнецького, 26. Для етноґрафічної комісиї.

Часописи просимо передрукувати сю відозву.

Др. І. Франко. *Вол. Гнатюк.*

Полїтичний перегляд.

Парляментарна револьта в Угорщинї.

Вже в телеґрамах попередного числа подали ми вістку про револьту в будапештеньскім соймі уладжену опозициєю спровокованою ґр. Тісою, що перепачкував заострене реґуляміну. Опозицийні посли находять підпору в народних масах, які своїми промовами ще більше роз'ятрують. — По вівторковім „засїданю“ представляла саля одну руїну. Серед салї накидано із поломаних столів і фотелїв барикаду, а на нїй уставлено шибиницю із написию „Perzel“ (се імя зненавидженого президента палати). Підчас метушнї приходило до завзятої борнї між парляментарними жандармами а послами. Прм. один жандарм ймив за горло пос. Ріпку, а тодї кинули ся на него опозицийні посли і побили єго полїнами в нечуваний спосіб. Документом сеї борби є один мармуровий філяр облитий кровію. — Коли одні посли били ся, другі витинали із фотелїв пасочки і роздавали „на памятку“. Урядника парляменту Деркаса побили так, що зімлїв. — Ґр. Тіса поробив на многих послів донесеня до прокураториї за подвиги в соймовій сали. В наслїдок сего оглядав вчера соймову салю слїдчий судия. — Опозиция по опущеню сойму пішла на обід до готелю „Гунґария“, під яким збирала ся що раз більша товпа манїфестантів. В хвили як до них промавляв ґр. Зіхи надлетїли на публику з одного боку полїцаї кінні, а з другого піші, розганяючи публику голими шаблями без пощади. Множество ранених падало на улицї, відки їх позабирано до арештів.

Вчера обсадили сойм знова посли опозицийні, а відтак наспіли корпоративно лїберали. Засїданє, якого порядок денний обмежив ся до формальностий отвореня нової сесиї, відбуло ся незвичайно супокійно, бо Тіса відкликав парляментарних жандармів а наради вів не Перцель але віцепрезидент Якабфі. Ходить чутка, що Тіса подасть ся до димісиї, а єго наслїдником став би ґр. Андраші.

Мара ґенерального страйку в Італїї.

На бурливих вічах желїзничників в Веронї, Туринї, Римі, Фльоренциї і Неаполю рішено розпочати новий страйк ґенеральний на всїх желїзницях, як правительство не прихилить ся до їх постулятів, або задумає ужити до служби в руху війска. — Медйоляньска полїция найшла маґазин, у якім находило ся 50 тисяч революцийних відозв до війска із зазивами, щоб оно до страйкарів не стріляло.

Руска бурса в Серетї.

Дня 29. падолиста б. р. о 2. годинї пополудни відбули ся у власнім домі головні збори „Рускої Бурси в Серетї, на які з'явило ся більше селян нїж інтелїґенциї серетскої. Найбільша кімната була битком наповнена селянами з доокресних сїл.

Зборами проводив голова тов. „Руска Бурса в Серетї“ ц. к. радник судовий і посол на сойм краєвий п. Артур Малик. Привитавши зібраних і отворивши збори гарними словами, здавав голова устне справоздане про дїяльність товариства за час від заснованя, то є від 16. серпня 1903 аж до 29. падолиста 1904. Обяснивши зібраним селянам вперед цїль і значінє товариства, вказав на наочні докази того, що товариство до тепер здїлало. Зараз по заснованю вже від 1. вересня 1903 почало товариство опікувати ся бідними рускими хлопцями. принявши їх шістьох на безплатне удержане й надзір. З початком же сего року удало ся товариству сю реальність з домом за 5400 корон купити, а на 1. мая 1904 перебрати в посїдане. Дім був дуже зруйнований так, що конечне треба було єго перед усїм направити, аби можна в нїй сидїти. Огород треба було обкласти парканом і штахетами, браму й фіртки поспрaвляти, дахи полатати, одну стїну зовсїм нововставити иньші-ж поправити, підлоги повкладати, печі переробити, вікна полагодити а до того тра було ще закупити для бурси інвентар. Направа цїлого дому виносить кругло 1000 корон, інвентар 200 корон. Отже старшина товариства постарала ся, аби бурса мала

свій власний закуток. Голова товар. промовив дальше: „Ми вам, братя хлїбороби, купили дім, аби ваші дїти не теряли ся по наймлених хатах, але аби мали свою власну, бо в своїй хатї своя правда й сила й воля, ми вам его поправили а ви старайте ся не лиш его дальше удержати, але думайте, що се ще не конець, треба з часом поставити не лише обширнїйший але й мурований дім для бурси, а сей старий будинок з'ужиткуете для себе яко руский заїздний дім. Руска Бурса помістила в 4 комнатах 17 хлопцїв з того 7 цїлком безплатно а 10 платять дещо грішми й віктуалами.

Господарем бурси е п. Іросар Нестор канцелярійний урядник а надзирае видїл, аби йшло все в порядку; лїкарску поміч удїляе безплатно пан др. Іебер.

Се справоздане приняли збори гучними окликами: славно й многая лїта!

Пан др. Корнелій Могильницкий ц. к. адюнкт судовий яко касиер товариства здавав касове справоздане. За час від заснованя товариства аж до 29. падолиста 1904 виказують приходи: запомога сойму кр. 2000 корон, жертва вп. п. Смокота Юрия надучителя з Шербівцїв 1000 корон, ц. к. радника суд. Артимовича 100 корон, чернівсхих жертводателїв 550 корон, дрібні жертви, датки, членьскі вкладки, зиск з вечерка і т. и. 2847 кор. 54 сот. отже загальна сума 6497 корон 54 сот. Видатки виказують загальну суму 7498 кор. 31 сот. а то купно дому враз з податками й иньшими неминучими видатками 5630 корон, реперация дому 1000 кор. закуп інвентара для бурси 200 кор. видатки на удержане бурсаків 658 кор. 31 сот., отож недобір виносить 1000 кор. 77 сотиків, на що видїл кр. мае дати ухвалену соймом запомогу 4000 корон, таким отже способом е бит серетскої бурси заобезпечений. Се справоздане збори одноголосно й гучно одобрили, а на внесене пана Кирстюка висказано старшинї за ревну працю около двигненя народної просьвіти найщиршу подяку й удїлено абсолюторию.

До видїлу товариства вибрано на слїдуючий рік на внесене пана Мельничука Івана тих самих членів, що були до тепер.

При вільних внесенях забрав слово Кирстюк Тодор і подав засаднене внесене, аби межи членами селянами вибрати т. зв. мужів довіря, аби тії же межи собов у селї збирали датки на руску бурсу в Серетї, що зістало принято.

Господар Маґорка Іля з Балківцїв ставить внесок, аби обікласти кавалок огорода коло бурси на заїздне подвіре для селян, котрі приїзджають до Серету.

Голова товариства приобіцяв, що видїл буде над тим радити.

По вичерпаню дневного порядку закінчено збори, а селянин Мельничук Іван з Вашківцїв над Серетом подякував імечем селян сердечними словами голові вп. п. ц. к. радникови Маликови за его щирий провід зборів, як і за безкористну ревну опіку Рускої бурси та напоминав братів хлїборобів, аби брали собі приклад інтелїґентів і аби й они збирали жертви й зносили на руску сьвятиню, бо то все лиш поміч і ратунок руским мужикам.

Щедро поплили жертви з селяньских рук, бо зложено 74 корон.

Оттак то розвивае ся наше молоде товариство.

Іля Лакуста,
писар.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 15. грудня 1904.

Краем невіроятностий стае для „Ґалїчанїна" наш край, від коли послїдні вибори змели керинників з лиця землї. Спершу потїшував себе і своїх вірних а ще більше покровителїв, „що ни Василька, ни Калитовского, ни Малика, ни Левицкого не можемъ считати украинофилами кроя Смаля Стоцкого, Пигуляка и Барвинского". Гірко приходить ся тепер „Ґалїчанїнови „сазнават са в ашибке", бо всї ті посли стали вірними заступниками руского народу, не оглядаючись нї на улесливости „Ґалїчанїна" нї на лайку „Царославно-ї". Найбільшеж заболїло львівских русских штабовцїв, що пос. Василько підніс у своїй буджетовій промові угнїт нашого народу в Росиї і его борбу за красшу долю. Певне кнутолюбцям булоб приемнїйше, як би посол Василько покликав до заведеня права нагайки в Австриї — та ба... На лихо книга „Ґалїчанїнових" пророцтв зазнала ще більшого „посрамленія"; ось в буджетовій комісиї рішив пос. Василько своїм голосом, щоб москвофільским „обществам імеющім на целї не борьбу с кнутом" недавано субвенциї. Що піддержуване таких товариств крівавими грішми із податків, які йдуть із кишень селян, що хочуть працї і згоди а не кирині було-б прямим гріхом видно хочби з того, що за ними заступали ся такі „приятелї" руского народу як польский дїдич Богосевич і рум. конс. сов. Бежан! „Ґалїчанїн" розводить ся над сими справами широко, видно тугу розганяе і кінчить бодай тою потїхою, що „отказомъ тѣмъ п. Пигулякъ и Василько съ Ончуломъ не убьють русской партіи въ Буковинѣ, такъ якъ партія та нміеть неизсякаемый источникъ.. пособій — додамо від себе.

Іматрекуляция нових студентів нашого унїверзитету відбуде ся завтра.

Видїл „Рускої Бесїди" в Чернівцях ухвалив на своїм засїданю з дня 2. с. м. 1) урядити у всїх повітах збори задля орґанїзациї просьвітної і економічної Русинів на Буковинї; 2) завізвати усї Читалнї „Рускої Бесїди", щоби присилали вкладки членьскі по 4 коронї від кождої читалнї почавши від слїдуючого року, за що крім прав членьских одержувати будуть виданя тов. „Руска Бесїда"; 3) дати членам на рік 1905 перше календар, відтак твори Григорія Воробкевича і повісти Толстого, відтак видати оповіданя Сидора Воробкевича, історию буковиньскої Руси д-ра Мирона Кордуби, далї книжочку про „Мирові суди" д-ра Льва Когута. Цїну поезий Наума Шрама для нечленів установлено на 70 сотиків за брошурований а на 1 корону за гарно оправлений примірник; члени „Рускої Бесїди" дістануть брошурований примірник даром а оправлений за доплатою 40 сотиків. — *Омелян Попович*, голова, *П. Клим*, секретар.

Миколаївське сьвято для дїтий відбуде ся заходом товариств: Буковиньский Боян" і „Січ" в недїлю 18. с. м. Аматори відограють „Гостина св. Миколая" Єр. Калитовского, а опісля наступить роздача дарів св. Миколаем і дїточі забави. — Вступ для старших 40 сот., для дїтий і учеників 20 сот. — Дари для дїтий просить ся складати на Бесїдї у сторожа найдальше до недїлї до 12-ої год. в полудне. До кождого, добре опакованого дару треба прикріпити карточку з адресою дитини, для якої він призначений. Початок о годинї пів до 4-ої.

Ґенеральна проба „Бук. Бояна" до недїльного концерту відбуде ся в пятницю в сали „Народного Дому" о год. 7-ій вечером.

Учительскі збори в Радівцях переслали дня 11. с. м. віцем. пос. др. Ст. Смаль-Стоцкому ось таку телеґраму: Збори повітового товариства учителїв в Радівцях витають Вас найсердечнїйше, дякують Вам передано за Ваш труд около ухвали нової платнї учительскої і просять, щоб Ви ужили свого впливу на те, щоб нові закони одержали цїсарску санкцию.

Директор *Ісакевич*.

До духовної семинариї в Чернівцях принято доси із 7 лише 6 Волохів а з 8 Русинів аж **4**; бо — бачите — великий брак руских, а гіперпродукция волоских сьвящеників. — Цїкавий ще й той факт „консисторскої" справедливости, що й Русинів повідомлено про приняте волоскими а не рускими письмами.

До Кіцманя запрашае тамошна філїя й Черновецкий головний видїл „Рускої Бесїди" на сю недїлю всю руску інтелїґенцию і голов Читалень „Рускої Бесїди" та кошових „Січий" із Кіцманьского повіту на нараду над просьвітною і економічною орґанїзациею руского народу із сего повіту. Збори відбудуть ся сеї недїлї о 12. годинї в сали громадского дому в Кіцмани. На збори прибудуть п. пос. Пігуляк і члени головного видїлу із Черновець і надїють ся, що всї щирі патріоти, провідники народу, Читалень і „Січий" Кіцманьщини зійдуть ся як найчисленнїйше, щоби порадити ся над сею преважною для цїлого повіту, ба й для краю справою руского народу.

Через помилку вислано кілька запрошень на збори, які відбудуть ся сеї недїлї в Кіцмани, і до Сторожинецкого повіту. Хоч як радо повитають там і гостий із Сторожинеччини, то примічаемо, що подібні збори відбудуть ся і в Сторожинци, отже не конче тамошним Русинам робити далеку дорогу до Кіцманя.

Від лїт. наук. кружка акад. тов. „Союз". В недїлю 18. грудня с. р. о 4-ій годинї по обідї відчитае в льокали товариства студ. богосл. Карбулицкий реферат про Івана Нечуя-Левицкого. Гостї милі. — За заряд: *Волод. Карбулицкий.*

Свобода слова в Росиї. Від кількох днїв став виходити в Петербурзї новий дневник „Сынъ Отечества", та не довго судило ся ему вікувати. Після вісьми чисел дістав він від мінїстерства внутрішних справ „второе предостереженіе за вредное направленіе" а ту безпроволочно за тим прийшло трете напімнене і залишене часописї на 3 місяцї. Поважний тижневник „Право" дістав за свій шкідливий напрямок вже друге напімнене. Щось куца росийска „весна". Рівночасно наспіла з Петербурга ще й друга не меньш цїкава вістка. У „Новом Временї" помістив був капітан 2 ої ранґи Кладо ряд статий, у яких розкрив цїлу низку поганеньких фактів із господарки в росийскій маринарцї. Із сего що щось подібного міг печатати явно офіцер тай то у ретроґрадній часописї, видно, як виглядае та господарка. Розуміе ся, що се Кладови не пройшло безкарно, ось ґенерал адмірал кн. Алексеев оповістив приказ, яким засуджуе кап. Клода на 15 діб арешту на головнім одваху за нарушене дисциплїни. Треба — бачите — „малчать і не разсуждать".

Ориґінальне вінчане відбувало ся сими днями в Парижу. Дочка альжирского судиї панна Ляо виходила за муж за здетронїзованого Французами аннамского короля Нам-Нґі. Колишний азиятицкий владика, який проживае тепер далеко від рідного краю із платнї побираної від французского правительства, зовсїм з'европеізував ся. Говорить незрівнано по французки, вбирае ся як перший париский денді, малюе оливними красками і грае на скрипцї. На слюб, який Нам-Нґі брав у національнім костюмі зібрало ся було поверх пять тисячів народу.

Складка. На шкільну оплату ґімн. ученика Чернявского пожертвували вп.: Евфрозина Жуковска з Кіцманя 2 кор., др. К. Клим 2 кор., Омелян і Ольга Канюк 1 кор. 20 с., о. Іл. Іванович 2 кор., Вас. Андриевич з Василева 2 кор. 50 с., Евфрозина Андрійчук 3 кор., Ел. Тиміньска 4 кор. і о. Семака 3 кор. 15 сот. — За сї жертви сердечно дякуе *Євг. Семака.*

Посмертні вісти.

† Михайло Куличковский, дїдич з Ґоґолини помер дня 9. грудня в 75 ім роцї житя. Покійник, муж незвичайно характерний був один із немногих дїдичів, що хоронив у своїм серцю любов до руского народу, якій давав вислов також удїлом в народнім житю. Був членом „Народного Дому" в Чернівцях і иньших руских товариств, рускі справи попирав, де лиш міг то слїдив за ходом нашої полїтики. І судило ся ему на сконі віку бачити побіду і скріплене народного табору, що его незвичайно радувало; доказом сего хочби привітний вірш, який покійник надіслав ще недавно на комерс руских послів. Похорони відбули ся дня 11. грудня в Ґоґолинї при великім здвизї народу, що віддавав таким робом послїдну прислугу незвичайно симпатичному старикови-патріотови. В. е. п.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

Ювилей Нечуя-Левицкого буде, як нам доносять з Київа, не 18. н. ст. (5. ст. ст.) грудня а **25.** (12. ст. ст.) грудня. Кружок прихильників ювилята перенїс день ювилею тому, що задумував зразу урядити се ювилейне сьвято на велику скалю, з академією, привітами делеґатів і спільним банкетом. Та після росийских порядків на таке сьвято потрібно дозволу ґубернатора і наші земляки вже від двох місяцїв внесли в тій справі прошене. Тимчасом ґубернатор київский зволїкае з відповідию так, що аранжери сьвята рішили ся довше вже не ждати а уладити таки 25. (12. грудня); колиб до того часу не наспіло позволеня, то сьвято буде мати характер наскрізь приватний; колиб однак дозвіл прийшов, то ювилей відбуде ся в Лїтературно-артистичнім товаристві. — Наші товариства готують ювилятови відповідну адресу, до якої малюнок робить знана черновецка артистка п-ї Кохановска.

Українська белетристика в чужих мовах з появивших ся доси перекладів в „Ruthenische Revue" передрукували а взглядно переклали заграничні часописи твори слїдуючих авторів: 1) В. Стефаника 7 нїмецких, 3 шведскі, 1 анґлїйска часопись; 2) Марка Вовчка 5 нїмецких, 2 шведскі, 1 голяндска; 3) О. Кобилянської 4 нїмецкі; 4) М. Коцюбиньского 2 нїмецкі, 1 шведска, 1 італїйска; 5) Грінченка 3 нїмецкі; 6) І. Семанюка 3 нїмецкі; 7) І. Франка 2 нїмецкі; 8) Л. Укриїнки 1 нїмецка; 9) Б. Лепкого 1 нїмецка. Розуміе ся, що тота статистика не може вважати ся повною, бо деякі часописи (особливо американьскі) перепечатують переклади, не подаючи анї жерела анї імени перекладача. Богато часописий подаючи взірцї нашої белетристики подае від себе замітки, або передруковуе дотичні статї. Так н. пр. берлїньска часопись „Uberall" передруковуючи оповіданя І. Семанюка репродукувала (яко вступ) статю „Eine vergessene Nation" з 1. числа І. річника „Ruthenische Revue".

Театральна вистава, яку урядили Черновецкі аматори сего понедїлка в сали „Народного Дому", заслугуе вповнї на те, щоби про неї згадати добрим словом, не тільки тому, щоби з дневникарского обовязку піднести безкористний труд аматорів на цїль добродїйну, але сего разу ще й на те, щоби заохотити їх і других до дальшої працї на сїм поли, що від довшого часу лежить у нас облогом, хоч, як се показало ся в понедїлок, е у нас знамениті сили, а е й потреба руских вистав театральних як средства до образованя а попри то й як средства роздобувати хоч би скромні засоби до осягненя добродїйних цїлий, яких у нас вже повно.

Оттому то побачивши в понедїлок таку гарну першу пробу наших сил на тім поли, урадували ся всї присутні сердешно тим успіхом і загальне було бажане, щоб устроювано і дальше правильно аматорскі вистави, хоч би вже задля того, щоби плекати і з сего боку товариске жите між Русинами.

Про саму виставу можна сьміло і без пересади сказати, що вона особливо в другій штуцї „Заручини по смерти" мусїла вдоволити і найострійшого критика своею гладкою і скорою акциею, знаменитою грою головних осіб Квасніцкої (панна Груш.), Серґія (п. Вес.) і Хлистякова (п. Сїм.), що, не пересаджачи в нїчім розсьмішили публику до слїз. І прочі особи Апольончик (п. Гол.), Маруся (панї Луц.) і служниця (панна Шк.) грали свої ролї зовсїм вдоволяючо. Перша штука „Татко позволив" ішла місцями не доста живо, однак і тут пописували ся „поетка" Мальвіна (панї Корд.) і різник Чіп (п. Кос.) знаменитою маскою і грою; покоївка (панї Луц.) і Чопівна (панна Шк.) грали дуже добре, а поет (п. Дом.), его жінка (панна Кос.) і любовник (п. Руд.) вивязали ся із своїх нелегких роль вдоволяючо, особливо коли зважити, що п. Д. переняв ролю поета пізно, а так само й чудова Квасніцка та знаменитий Хлистяків. Велика заслуга около так гарного успіху і режісериї славнозвістних артистів п. Кор. і его подруги, котрі надїемо ся, зволять не тільки вихіснувати такі гарні сили, і які ще певно найдуть ся, на добре дїло, але й самі враз із нашою славною артисткою панною М. возьмуть дїяльну участь в дальших правильних виставах нашого аматорского театру.

Переписка Редакциї і Адмінїстрациї.

Вп. Кк в Г-ї. Справа переводить ся. — **Всч. о. Ґ. Марюк в Манітобі.** За р. 1904 прийде нам 1 дол. а за 1905 5 долярів. — **Вп. В. Палїй в Інеодори (Канада)** 5 долярів, інакше годї висилати.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Товари з бронзу найновійшого виробу: Столики на циґара і сальонові, стоячі і на стіну годиники, тягарки до притисканя листів, Nippes і т. п. Альбоми із шкіри і плїшу, нецесарії для павь і панів, мошонки на листи, пушки на циґара і тютюн, мошонки на гроші, найлїпші фабрикати.

Товари шкіряні дамскі торбники, касети на листи з замочками і без замочків, пушки на тютюн і етуї на циґара і папіроси, лубочки на мапки, етуї на візитові карти, альбоми з підставками або без них, льорнетки і нецесарки до подорожи.

Товари обувяні. Сомостійна продаж обуви з Ґоудиярскої фабрики Ф. А. Попера і з иньших славних фабрик як Антін Чапек у Відни і т. д. Найлїпші фабрикати на зиму. Черевики суконні обкладані лякером, Boxealt і Chevreaux з шовковим плїшом і трікотовим нутром для панів дам і дїтий. Чоботи фільцові для панів і хлопцїв, суконні і з телячої шкіри, чоботи до польованя (ручна робота), черевики домові і ріжні найлїпшої якости для панів і дам як також черевики до вправ ґімнастичних.

Артикули до полованя і до подорожи. Револьвери, рушницї найріжнороднїйшої конструкциї і амунїция. Кальоші і черевики до снїгу найлїпших виробів. Ташки з замочками або без них, валїзи, пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолї, кошики на начинє, нецесарія, коци і т. и. шкіряні товари.

Кофекция дїточих убрань як: камізельок для пань, панів, дїтий, дївчат, до того жакети і чепцї.

Товари футряні. Великий вибір дамских боа, до того зарукавки (муфи) і шапки. — Убраня футряні для хлопцїв і дївчат ріжного рода. Від 8 К. почавши аж до найдорожших.

Товари вовняні зимові. Правдиве біле Єґера і біле із складу бавовняного ґіґієнїчного біля, системи Д-ра Лямана, як також півовняні і вовняні опаски, штани, еїточі одяги, паньчохи для дам і дїтий, паньчохи до польованя, огрівачі колїн, карку черева і пульсів, камаші, вовняні шапки, рукавнчки для дам панів і дїтий.

Краватки і біле після найновійшої анґлїйскої моди. Сорочки мужескі, білі і в ріжних красках найлїпшого рода, з шовку, пікт. зефіру і т. и. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Капелюхи для панів і хлоцїв фільцові, з льоден і плїшові в найбільшім виборі. Самостійна продаж капелюхів з ц. к. надвірних фабрик I. Heinz Ita у Відни· Josef Pichlers Söhne в Ґрацу, P. Ladstätter & Söhne у Відни, Rosalino Giuseppo Fratello Allessandrio в Італїї. — Найновійші **цилїндри і кляки.**

Кальоші і черевики до снїгу найлїпшої сорти і найславнїйших фабрикатів.

Склад ц. к. упрвілїованої фабрики товарів альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і спілки у Відни.

Одинокою дорогою до

КАНАДИ і АМЕРИКИ

є бюро **М. Г. Фрейдберґа** в Антверпії.

Лиш ся переправа надає ся до заморских країв! Ся переправа є найдешевша! Дорога із Черновець до Канади тревае 10—12 день!

Лиш 66 левів коштує перевіз до Канади, а до Нового Йорку лиш 81 левів і пять шусток! Кромі нечуваної дешевнї дістають люди науку як їм за морем обходити ся хотївши до лїпшого маєтку прийти, а се є найголовнїйша точка кождого подорожного! В жаднїй переправі не дістають люди сеї науки! Жадайте завчасу проспектів і поучень, і сокотїть ся аби не попасти в злі руки і на злу дорогу, котрою люди їдуть гей худоба! Лиш в сего аґента найдете справедливість і человічество ба й таку раду, котра за морем принесе Вам більшу користь!

Адресуйте до него так: 54 (8—10 п.)

М. Г. Фрайдберґ, Антверпія, Van Leriusstraat. **Belgia.**

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складї

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Я, Анна Чіляк

58 (6—52)

завдячую власному випаходови помади, через котрої уживане, зріст мого волося дійшов до 185 см. довготи. Се є одиноке средство проти випаданя волося, скріпляє і приспішає его зріст віддає великі прислуги панам, котрим йде о красні вуси і бороду, запобігає передчасному лисеню і сивіню, взагалї чудотворна ся помада вертає волосям так на голові як на бородї натуральну полискуючу бавру. Дїлає она однаково так у молодих як і стариків. Я уживала еї 14 місяцїв.

Цїна одного слоїка

1 зр., 2, 3 і 5.

Щоденна розсилка в цїлий ссвіт

за попереднім надісланем гроший, або за посліплатою. Найлїпше замавляти просто з фабрики:

Анна Чіляк

Відень

I., Graben 14.

Головний склад в Чернівцях: **Шмід і Фонтін.**

Хлопець

з укінченою 6-тою клясою видїловою, що добре уміє по руски і по нїмецки, знайде місце в друкарнї „Рускої Ради“. — Близше можна вивідати в канцеляриї друкарнї ул. Петровича ч. 2.

10 дека чеколядових обламків 10 кр.

1 кільо „ „ 95 „

Ручить ся за чистість, без мучної перемішки. 51 (11—24)

До набутя в торговли делїкатесів

Кароля Шіфера

Чернівцї, улиця Темплї число 1.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Львів, Ринок число 10, (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекурацийне засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і нашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат розділяє межи членів яко зворотн; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНЇСТЕР виплачує **шкоди** дуже скоро а оцїнку шкід переводиаь разом з делеґатом і місцевими членами. За 11 лїт виплатив 7807 відшкодовань в сумі 4,161.668.— К.

ДНЇСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНЇСТЕР посередничить при обезпенах на житє в краківскім Товаристві відступає часть провізиї з таких обезпечень на **руск**-добродїйнї цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Днїстер“.

ДНЇСТРА Фонди з кінцем 1903 р. виносять **1,013.691 к.** і всї уміщені в цїнних пап. пупілярних.

ДНЇСТЕР уділяє аґенциї селянам особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНЇСТРА аґенти заробили вже 537.815.— корон провізиї.

(—)

ОБРАЗЕЦЪ ОБЕРТКИ ДЛЯ ЧАЯ.

До набутя у 48 (9—? н.)

ШМІДА і ФОНТІНА

Чернівцї, ул. Головна Enzenberg-Hauptstr

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

8 (—)

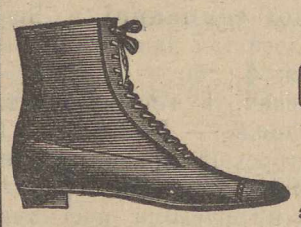

Перша буковиньска

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляєть ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Кождий курець, повинен жадати руских паперців циґаретових **„Козак“, „Кобзар“, „Гуцул“.** 53 (15—26) Трубки циґаретові: **„Козак“, „Федькович“.** всюди до набутя!

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.